

Kırkıncı hadis

قَالَ جِبْرَائِيلُ وَمَا السَّاعَةُ وَمَا أَمَارَاتُهَا قَالَ : أَنْ تُلِدَ الْأُمَّةُ رَبَّتَهَا وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ رِعَاءَ الشَّاةِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ

(kale cebrailü ve mas- saatü ? vema emaratüha ? kale : en telidel- emetü rabbeetaha, ve en tera l- hufatel- urate riaeş- şâti)

Yani "Cebrail hazret-i rasûle, kıyametin alameti nedir, diye sorduğunda, cevabı: Cariyenin efendisini doğurması, yalın ayak, çıplak çobanların büyük ve yüksek binalarda oturması kıyamet alametidir."

Cariyenin efendisini doğurması : O zamanda evlatlar kibir ve azametle rububiyet sıfatına bürünüp analarını kendilerine cariyeye hükmünde hizmet ettirdikleri zaman, ömründe servet görmeyen köylü ve çobanlar, şehirlerde apartmanlar alıp, kibirlenerek hareketlerini gördüğün vakit kıyamet alametidir.

Bu hadis-i şerifin esrarı :

Cenab-ı Hak rububiyetinin kemalini göstermek için, cariyeye hükmünde olan insanın, hayalinde bir takım harikulade fenleri hamile olup, zuhurunda nefsine ve aklına isnat edip, rububiyetini izharı demektir. Bir asır evvel görülmeyen ve bilinmeyen uçaklar, radyolar, telefonlar ve hala ortaya çıkmayan işlerin zuhuru tamamlanmayınca

kıyamet kopmaz.

Şimdi bu gördüğümüz ve içinde bulunduğumuz, dünya alemi ve şehadet alemidir ki, fanidir. Fakat Cenab-ı Hakkın pek çok alemleri vardır. Her aleme insan vasıtasıyla nazar ederse, şehadet alemi denir.

لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُقَالَ فِي الْأَرْضِ اللَّهُ يُّكَالَةُ yukale fil-ardı Allahü Allahü yani "yerde insan-ı kamilin bulunduğu müddetçe kıyamet kopmaz" Vasıtasız nazar ederse gayb alemidir. Ahiret ve ikinci nefha gaybdır. İnsan-ı kamilin o aleme intikaliyle, dünya gayb alemi, ahiret şehadet alemi olur.

Hadisin diğer manası : Anaların doğurduğu evlatlar, cebbar kibirli olup, analarını cariyeye hükmünde hizmet ettirmeleridir. O zamanda evlat beslemeden köpek eniği beslemek daha iyidir..لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَرَى عَشْرَ آيَاتٍ دَجَالٌ (la tekûmüs- saatü hatta tera aşra ayatin deccalün) Yani " Kıyametten evvel on büyük alamet görülecek, biri deccaldır."

Deccalın solunda cennet, sağında cehennem, iki gözü arasında kafir yazılıdır. O zamanda insanlar aç susuz kalacaktır. Her kim deccala tabi olup iman ederse, onun sofrasından yer içerse, ahirette asla felah bulmaz. Ateş ehlidir. Her kim ona itaat ve iman etmezse, ateşi nur olup cennet ehli olur.

Lanetli deccal bütün yeryüzünü seyahat eder, ancak Mekke ve Medineye giremez. Hükmü tamam olduğunda Hz.İsa gökten inip Beyt-i Mukaddeste kılıcıyla öldürür. Küçük kıyamet her insanda deccal fiilen ortaya çıkar. Enfüste deccal nefsi emmaredir. Solunda cenneti tabiatından meydana

gelen hırs, tamah, şehvet, gazaptır. Sağında cehennemi az yemek, az uyumak, az konuşmak, insanlardan uzlet etmek, devamlı zikir, tam fikirdir. Deccalın alnında ya kafir yazılması, ariflerin, nefs-i emmaresinin kafir olduğunu bilmesidir. Meyhaneler, karhaneler onun zamanında ortaya çıkar. Hz. Rasûl Efendimiz :

سَيَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَكُونُ الْقَابِضُ فِيهِ دَيْتَهُ كَالْقَابِضِ عَلَى الْجَمْرِ

(seye'tî alan-nasi zamanün yekünül-kabidu fihi dinehü kel-kabıdı alal- cemri) Yani "**Ümmetim üzerine bir zaman gelecek, o zamana dinini tutmak, ateş tutmak gibidir.**" Dinini muhafaza edene günde yüz şehid sevabı vardır.

Şimdi deccalın cenneti sinemalar, balolar, tiyatrolardır. Cehennemi camiler, tekkeler, medreselerdir. İman ehlinin makamları cennettir. "الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ" (eddünya sicnül-mü'mini ve cennetül-kafiri) Yani "**Dünya, mü'minin zindanı, kafirin cennetidir.**" hadisi bu zamana aittir.

Deccalın Mekke ve Medineye girmemesi, fena fillah makamıdır ki, hırs ve nefsinden fani demektir. Medine ise makam-ı Muhammedidir ki, sahve ve bakabillah makamıdır. Hz. İsa'nın Kudüste deccalı öldürme-si, ariflerin vücudunun kalblerinde tecelli eden ruhul kudsdür ki,

لَا يَتَقَرَّبُ عَبْدِي إِلَّا بِالنَّوَافِلِ فَإِذَا أَحْبَبْتَهُ كُنْتُ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ وَلِسَانَهُ وَيَدَهُ وَرِجْلَيْهِ

(la yetekarrabü abdî ileyye illa bin-nevafilü feiza ahbebtuhü ve lisanehü ve yedehü ve ricleyhi) **kulum bana ancak nafilelerle yaklaşır. ..Onu sevdiğim zaman kulağı, gözü, dili eli ve ayakları olurum,** hadis-i kudsisinin mazharı olan insan-ı kamildir.

Kırkbirinci hadis

إِنِّي لِأَعْلَمُ كَلِمَةً لَوْ قَالَهَا هَذَا الْعُضْبَانُ لَأَذْهَبَتْ أَلَذِي بِهِ
مِنَ الْغَضَبِ أَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(inni lea'lemü kelimeten lev kaleha hazal gadbanü leezhebetillezi bihi miinel gadabi, Allahümme inni euzu bike mineş şeytanirracim)

Yani "**Hakikaten ben bir kelime bilirim. Öfkeli insanlar öfkesi zamanında söylese, öfkeden meydana gelen garîzî harareti ortadan kalkar**

" kelimesidir." İnni A'udü Bika Min Şşeytanirracim

Kenzü'l-ummal C- 3 772

Bu hadisi şerifin esrarı :

Şimdi öfke beşer tabiatıdır. Unsurların en aşağısında gizlidir. Çakmak taşıdaki ateşin çakmakta gizlendiği gibi, çakmağı taşına vurunca gizli ateş meydana çıkar. Beden arzi yer küre gibidir. Yer kürenin merkezi ateştir, ilahi kudret ateşi su ile kuşatmış, suyu hava ile, havayı toprakla örtmüştür. Onun için önce geçen bir hadiste :

Öğle sıcaklığında namaz kılmayın ;

أَبْرِدُوا بِالظَّهْرِ فَإِنَّ شِدَّةَ الْحَرِّ مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ (ebridü bizzuhri feinne şid-detel harri min feyhü cehennem) buyurulmuştur. Cehennem küçüğüdür. İnsanda da garîzî hararetidir. Rutubet suyu, soğukluk hava ile örtmüştür.

Şu halde öğle vaktinde yer küreye yayıldığı gibi, garîzî

hararet de bedenın zahirine yayılır. Amir memura öfkelenđiđi vakit, kurdun koyunu gördüğünde tüyleri kabardığı gibi, kurt sıfatı infial eder. Memur amirine öfkelenđiđi vakit, dış yüzündeki kan içine intikal eder, benzi sararır. Akranına öfkelenđiđi zaman, gah sararır, gah kararır. Öfkeliğen insaniyet ruhu uzaklaşır, akıl tasarruf edemez, döğer, söğer, kırar, yarar kimse önünü alamaz. Ancak tevhibi ve sabrı hakim olur.

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًا صَفًا وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ

(vecae rabbüke vel melekü saffen saffen ve cie yevmeizin bicehenneme yevmeizin yeetezekkerul insanü) Fecr süresi 22- 23 Rabbinin emri geldiği ve melekler saf saf dizildiği zaman her şey ortaya çıkacaktır. O gün cehennem getirilir, insan yaptıklarını birer birer hatırlar Büyük cehennem, yer küre هَبَاءٌ مُنْتُورًا hebaen mensüra "Toz duman" olmasıyla ortaya çıkıp, mahşer halkına şiddetli korku arız olur. O zamanda Hz. Rasülün büyük şefaati ortaya çıkar.

şimdi küçük cehennem ve büyük cehennem, küçük cennet ve büyük cennet mevcuttur.

Küçük cehennem, insanın garizî hararetidir. Aşırısı tehevür, eksikliği cebanettir. Ortası şecaattir ki, akl-ı meada hakimdir. Büyük cehennem yerin derinliğinde olan hararetin ortaya çıkmasıdır.

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ لَئِيسَ لَوْفَعَتِهَا كَأَذِيبَةٍ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا وَبُسَّتِ

الْجِبَالُ بَسًّا فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًا

(iza vakaatil vakiatü leyse livak'atiha kazibe hafidatün rafia iza rucetil ardu raccen ve büssetil cibalü bessen fekanet

hebaen münbessen) Vakıa süresi 1- 6 "kıyamet koptuğu zaman, ki onun oluşunu yalanlıyacak hiç bir kimse yoktur, O alçaltıcı ve yükselticidir. yer şiddetle sarsıldığı , dağlar parçalandığı, dağılıp toz duman haline geldiği zaman " ayetleri delildir.

İnsandaki garizî hararetine hakim olamayanlar, büyük cehenneme girerler. حَافِضَةٌ hafidatün siccîne indirir. Akl-ı mead رَافِعَةٌ rafiätün ilhiyyîne yükseltir. Akıl insan vücudunda ay benzeridir. Cennet-i me'vaya sahibini yükseltir. şimdi beşerde beş ruh vardır : Ruh-u cemadî, ruh-u nebatî, ruh-u hayvanî, ruh-u insanî ve ruh-u sultan. Eceli tamam olduğunda, önce ruh-u nebatisini hazreti Mikail alır, rububiyet hazinesine teslim eder.

Ruh-u sultanisi ki, peygamberler ve velilerde bulunur. Bizzat Allah alır.

أَلَلَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا (Allahü yeteveffal enfüse hıne mevtiha) Zümer - 42 "Allah ölenin ölüm zamanı gelince, ölmeyenin de uykusunda iken canlarını alır" ayeti delildir.

Ruh-u cemadîsi, ruh-u aklîsi ölüde kalır. Kabir azabı ruh-u cemadidedir. akıl, azabı ve safayı idrak için ayrılmaz.

Hazret-i Ömer "Ölü ile akıl beraber mi dir?" sualine cevaben "akıl ölüden ayrılmaz" buyurmuştur.

hasr etmek, yalnız mümkünler üzerine hasr etmek. Halbuki manevi rızık olan ilimler, sırlar, velayetten cahil kalmaktır

كَلِمًا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا

(külleme dahale aleyha zekeriyyal mihrabe vecede indaha rızkan) "Zekeriya onun yanına mabede her girişinde, orada bir rızık bulurdu" Al-i Imran-37 Bu ayetteki rızık maddi ve manevi rızka şamildir. Bütün ilahi isimler, zâhir ve bâtına şümüllüdür.

3-"Bâtınî temizlikten üçüncüsü: Fikir temizliği: Dalalet fırkalarının itikadından fikri temizlemektir.

" سَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي ثَلَاثَ وَ سَبْعُونَ فِرْقَةً " (setefferiku ümmeti selase ve seb'une firkatene) ümmetim yetmiş üç fir-kaya ayrılacaktır " Ancak ehl-i sünnet itikadıyla tefekkürdür.

4-Kalb temizliğidir: Rahmanın manzârı olan kalbi masivadan temizlemektir.

5-Ruh temizliğidir: Allah tarafından kendine verilen kuvveti vahıdeye isnat etmemek. لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ la havle vela kuvvete illa billahi diyerek bütün havl ve kuvveti hakka isnat etmektir.

6-Altıncısı: Nefs-i natıkanın kendisine yardımcı olmak üzere verilen yirmisekiz hadimden tecerrüd edip zat-ı ahadiyyetde ifna olmağı.

Ellitüçüncü hadis

الْعَيْنَانِ ذَلِيلَانِ وَالْأُذُنَانِ قُمْعَانِ وَاللِّسَانُ تَرْجُمَانُ وَالْيَدَانِ جَنَاحَانِ وَالْكَبِدُ رَحْمَةٌ وَالطَّحَالُ ضِحْكُكَ وَالرِّيَّةُ نَفْسُكَ وَالْكَلْبَتَانِ مَكْرٌ وَالْقَلْبُ مَلِكٌ فَإِذَا صَلَحَ الْمَلِكُ صَلَحَتِ رَعِيَّتُهُ وَإِذَا فَسَدَ الْمَلِكُ فَسَدَتِ رَعِيَّتُهُ

(el-aynani delilani, vel üznani kum'ani, vellisanü tercümanü vel yedani cenahani velkebedü rahmetün vettıhalü dıhkün verrietü nefesün velkilyetani mekrun, velkalbü melikün feiza salahal melikü salahat rayyetühü fezie fesedel melikü fesede rayyetühü)

Yani " Gözler nefsi natıkanın delili ve casusudur. Kulakları muhabiri ve telefonudur. Lisanı tercümanıdır. Elleri kanatlarıdır. Nitekim rüyada uçuşması elleriyledir. Ciğeri merhamet yeridir. Dalağı gülme yeridir. Riyesi yani ciğerin üzerindeki öd ki, hastalık musluğudur. Fazla su içerse öksürür. Şarap içerse sarhoş olur. Böbrekleri açıldığı vakit mekir ve hile yeridir. Kalb nefsi natıkanın sarayıdır. Ne vakit nefsi natıka olan sultan iyi olursa, rayyesi olan azaları iyi olur. Fasit olursa, rayyesi olan azaları fasit olur." Kenzü'l-ummal C-1 No : 1206

Bu hadis-i şerifin ledünnisi :

Şimdi nefs-i natıkanın bu kevn aleminde yirmisekiz rayye ve azası vardır. Nefs-i natıkanın beden şehri dört unsurdan bina olunmuştur. İki zâhirî toprak, su. İki bâtînî hava, ateştir. Bunlar cemadî ruhtur. Beden şehrinin bekası için dokuz nebatî ruh amelesi vardır :

1-Cazibe kuvvesi, 2-Müştehiye kuvvesi, 3-Maşife kuvvesi, 4-Hazıma kuvvesi, 5-...kuvvesi, 6-Tihaliye kuvvesi, 7-Meraiye kuvvesi, 8-Keylaliye kuvvesi, 9-Mühime kuvvesi.

Şimdi midedeki çeşitli yiyecekleri ciğer karıştırarak kan şeklinde kılar. Kanın üzerinde bir kara köpük hasıl olur. Ona sevda denir. Tihaliye kuvvesi onu cezbedip dalakta kılar. Sonra imal olunan kanda karışık su hasıl olur. O suyu böbrekler cezb edip mesaneden sidik olarak çıkarır. Safi kan kalır. O kan damarlar, sinirler vasıtasıyla bütün beden şehrine dağılır. Kanın hulasası erkeklerde meni, kadınlarda süt olur.

Eğer tihalda bir illet arız olursa, sevdayı cezb etmezse, kan sevda ile karışıp, beden şehrinde cinnet, cüzam, humma hastalıkları hasıl olur. Eğer merareye bir illet gelirse safrayı ayıramaz. Beden şehrinde baş ağrıları ve kasmalar olur. Bunlara nebatî ruh denir. Ağaçlara arız olan hastalık gibi çiçekleri döker, meyvesiz kaldığı gibi.

Şimdi hayvanî ruhun oniki hizmetçisi vardır :

Beşi dış beş duyu: İştme, görme, dokunma, koklama ve tatma kuvveleri.

Beşi iç beş duyu: Hiss-i müşterek, hayaliye, vahime, müfekkire ve hafıza kuvveleri: İki de şehvet ve gazap. Bunlar hayvanî ruhun hizmetçileridir.

Yirmi altı: Akl-ı maaş: Dünya işlerine yardımcıdır. Yirmiyedi: Akl-ı maad: Ahiret işlerine hizmetçidir.

Yirmisekizinci akl-ı mütebbih ki, kitap ve hadis-i nebevidir.

Akl-ı maad uhrevi vazifesini ilahi emirden ve peygamberin tebliğinden alır.

Bu yirmisekiz harf, bunlar vasıtasıyla nefs-i natıkanın nefsinin bilip nereden geldi? Neden bu aleme geldi? Mercii nereyedir? Saadet ve şekaveti nedir?

Ancak bu dünyaya gelmesinden maksad marifet-i hüma ve muhabbet-i anka kazanıp aslı olan " innâ lillâhi ve innâ ileyhi raciun = اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ " sırrına hatm-i nüfus etmesidir.

Elidördüncü hadis

الْقُلُوبُ أَرْبَعَةٌ فَقَلْبٌ أَجْرَدٌ فِيهِ مِثْلُ السَّرَاجِ وَقَلْبٌ أُغْلِفَ
مَرْبُوطٌ عَلَى خِلَافِهِ وَقَلْبٌ مَنْكُوسٌ وَقَلْبٌ مُصْفَحٌ
فَأَمَّا الْقَلْبُ الْأَجْرَدُ فَقَلْبُ الْمُؤْمِنِ سِرَاجُهُ فِيهِ نُورُهُ
وَأَمَّا الْقَلْبُ الْأُغْلِفُ فَقَلْبُ الْكَافِرِ وَأَمَّا الْقَلْبُ الْمَنْكُوسُ
فَقَلْبُ الْمُنَافِقِ عَرَفَ ثُمَّ أَنْكَرَ وَأَمَّا الْقَلْبُ الْمُصْفَحُ فَقَلْبٌ
فِيهِ إِيْمَانٌ وَنِفَاقٌ وَمِثْلُ الْإِيْمَانِ فِيهِ كَمِثْلِ الْبَقْلَةِ
يَمْدُهَا الْمَاءُ الطَّيِّبُ وَمِثْلُ النِّفَاقِ فِيهِ كَمِثْلِ الْقَرْحَةِ يَمْدُهَا
الْقَيْحُ وَالْدَّمُ فَأَيُّ الْمُدَّتَيْنِ غَلَبَتْ عَلَى الْأُخْرَى غَلَبَتْ عَلَيْهِ

(el-kulübü erbaatün fekalbün üçride fihi mislüsşeraci ve kalbun uğlife merbutun ala hılafigi ve kalbun menküsun ve kalbun musfahun feemmal kalbul ercarü fekalbül mü'mini siracühü fihi nuruhu ve emmel kalbül eğlafü fekalbül kafiri ve emmel kalbül menküüsü fekalbül münafiki arafe sümme enkeru ve emmel kalbül usfahu fekalbün fihi imanün ve nifakun ve meselül imani fihi kemeselil bakleti yemüddüha l maüt-tayyibü ve meselün nifakü fihi kemeselil-karhati yemüddühel kayhu veddemü feeyyül müddeteyni galebət alal uhra, galebət aleyhi)

Yani " Kalbler dört çeşittir : 1-Kalb-i ecred: Küfür ve nifaktan mücerred olan kalb. Ziya da kandil gibidir. Bütün vücudunu ziyalandırır. 2-Kalb-i ağlef: Kudret mührüyle mühürlenmiştir. 3-Kalb-i menkus: Münafığın kalbidir. 4-Kalb-i musfahtır. Amma kalb-i ecred ki, mü'minin kalbidir, nuru kalbinde imanıdır. Kalb-i ağlef kafirin kalbidir. Amma kalb-i menküsun münafığın kalbidir ki, hakka iman eder, sonra inkar eder. Amma kalb-i musfah iman ve nifak olan kalbidir. Kalbde iman olan bakla gibidir ki, suyu tayyib, yani salih amel sebebiyle uhrevi hurmeti yapar. Kalbde ni-fak olanın misali hasta kalb olup irin ve kan han-gisi galip olursa helak eder. Kan vereme, irin dünya sarhoşluğuna işarettir." Kenzü'l-ummal C- 1 1226

Bu hadis-i şerifin ledünnîsi :

Şimdi, Allahın nurlarından bir nur olan nefis-i natıkanın hükümet yeri olan kalb, geniş olmasıyla dört hükümdara selahiyeti vardır. Onlar emmare, levvame, mülheme, mutmainnedir. Nefis-i natıka emmareye dönüşürse, sarayında bütün kuvveler kendisinin hükmüne geçip, beden şehri Fir'avunun hükmüne geçer.

Şehvet-i hinziriyeye tabi olmuş olursan, senden sadır olan yedi nefis-i emmare sıfatlarıdır ki, hırs, tamah, şehvet, gazap, hased, kin, cimriliktir. Beden şehrine bunlar hakim olur. Eğer gazap köpeğine tabi olursan, senden sadır olan aşırı öfke, yersiz sözler, halkı diliyle ve eliyle incitmektir. Eğer vahime-i şeytaniyye sıfatına tabi olursan, diğer emmare ve levvame sıfatlarıyla birleşip mekr, hile, fitne, hıyanet,

kibir, ucub, riya ile tamamıyla Fir'avun olup ağlef kalblerden olursun.

وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا

(velev ennena nezzelna ileyhimül melaikete ve kelleme-hümül mevta ve haşarna aleyhim külle şey'in kubulen ma kanü liyü'minü) Yani " Eğer onların üzerine melekleri indirsem, kabirdeki ölüleri söyletsem, her şeyi önlerinde toplasam yine de iman etmezlerdi." (En'am-111). وَإِذْ جَعَلْنَاكُمْ

مِنَ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ الْخ (veiz neccey-naküm min ali firavne yesümüneküm süel azabi) "Biz israiloğulları olan beden mısırını kalb-i musa vasıtasıyla necat verdik. Firavun onların oğul evlatları olan ma'neviyetlerini kesip kızlarına yani nefsin kuvvelerine hayat verirdi.." (Bakara-49) Şimdi nefs-i natika mülkün hükümdarı olan akla tabi olursa nefs-i mutmainne olur. Vekilleri: iman-ı kamil, salih amel, tevazu, sehavet, şecaat, adalet, iffet sıfatlarıyla ebrar olur. Ecred kalblerden olur. Eğer levvame sıfatları galip olursa vekilleri yedidir: Cehalet, hamakat, yalan, gıybet, çok yemek, çok uyumak, çok cima' sıfatlarıyla musfah kalblerden olur. Şu halde emmarede lisani şeytan söyler. Levvamede sözleri hayvani, fiilleri de hayvani olur. Mutmainnede melek söyler. Bütün beden şehri kalb-i musaya geçer.

Elibeşinci hadis

الْمُسْلِمُ إِذَا سُئِلَ فِي الْقَبْرِ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ فَذَلِكَ يُشَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ (رَامُوز)

(el müslimü ize süile fil kabri yeşhedü en la ilahe illallahü ve enne muhammeden rasulullah fezalike yüsebitüllahül-lezine amenu bilkavlis sabiiti fil hayatiddünya ve fil ahireti)

Yani "Müslim kabirde sual olunur. Cevabında der. eşhedü en le ilahe illellah.. وَاللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ...
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
eşhedü en la ilahe illallahü ve enne muhammeden rasulullah Bu şahadeti Cenab-ı Hak dünyada mü'minlerin gönlünde sabit kıldığı gibi ahirette de sabit kılar." (Ramuz - 235 Kenzü'l-ummal C- 15 No : 42498) ve (İbrahim 27) .

Bu hadis-i şerifin ledünnîsi :

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَانِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ
şehidellahü ennehü la ilahe illa hüve vel melaiketü ve ülül ilmi kaimen bil kıstı la ilahe illa hüvel azizül hakim)
Yani zat-ı hak kainatı yaratmazdan evvel, cesetlerimizi yaratmazdan onbin sene evvel, ruhlarımızı yarattı. Ruhları yaratmazdan dörtbin sene evvel rızıklarımızı yarattı.

Rızıklarımızı, ruhlarımızı ve cesetlerimizi yaratmazdan evvel, göklerde olan yıldızlar yaratılmadan evvel kendi zatına "Benden başka Allah yoktur" diyerek şehadet etti. Meleklerin şehadeti, levh-i mahfuzu keşfen müşahede edip "

وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ (vela ratbin vela yabisin illa fi kitabin mübinin) " yaş ve kuru ne varsa hepsi apaçık bir kitaptadır." En'am-59 ayetinin beyanı üzere, daha kainat vücut bulmadan, vücut bulduktan sonra kainatta tasarruf eden Allah olduğuna şehadet ettiler. Hazreti Rasûlullah efendimiz :

أَيُّنَ اللَّهُ قَبْلَ خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قَالَ أَنْ فِي الْعَمَاءِ . مَا الْعَمَاءُ يَا رَسُولَ اللَّهِ لَيْسَ فَوْقَهُ هَوَاءٌ وَمَا تَحْتَهُ هَوَاءٌ

(eyne İlahü kable halkısemavati vel ardi kale innehü fil amai, mel amaü ya rasülellahü leyse fevkahü hevaün vema tahtehü hevaün) Yani "Cenab-ı hak yerleri, gökleri yaratmazdan evvel neredeydi?" sualine cevap olarak "Amâ'da idi. Amâ nedir ya rasûlallah?" üstünde ve altında hava yoktu." buyurması, Cenab-ı Hakkın zatı غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ganiyyün anil alemin olup, zatından cevap vermek caiz olmadığından, sıfatından cevap verdi. Ki âyan-ı sabitedir. Vücut kokusu duymamıştır. Amâ'ise amâ-yı rab ki, bütün ilahi isimler. Amâ-yı merbub bütün mevcudatın ayanı.

Bunlar istidad lisanıyla, isimler tasarruf yeri, ayan vücutsuz idi. Bunlar amâ'da (ya bedi') ismine müracaat edip alemleri, misli geçmeyen alemleri inşa eyle dediler. Bedi' ismi hâlık ismine havale etti. Gerçi yaratmak bana verildi, fakat üstümde kâdir ismine müracaat edin, kâdir ismi mürîde,

mürîd âlime, âlim ismi gerçi bu alem ilmimde yaratılması sabittir. Fakat bütün isimlerin reisi Allah ismine müracaat edin. Bütün isimler, bütün âyan (ya Allah) diyerek zikirlerinin nurundan Allah isminin müsemması hakikat-i Muhammediyye zahir oldu. O zat-ı Muhammedî "Sizler makamınızda sabit olun. Ben medlûlüm alemlerden gani zata perdesiz olarak müracaat edeyim. Medlûl olan zat "الرَّحْمَنُ"

"عَلَّمَ الْقُرْآنَ" errahmanü allemel kur'ane def'aten ilahi kanun olan Kur'anı öğretti. Sonra (kün) emriyle, önce dokuz felekler kudret arsası üzerinde nefes-i rahman ile deverana başladı. Devrinden dört tabâyı', dört unsur, üç mevalîd, sonra: هَلَاكَالَ إِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ

"يَقَابُطِ اللَّهِ الَّذِينَ آمَنُوا" Adem'in cismi yaratıldı. Şimdi "يَقَابُطِ اللَّهِ الَّذِينَ آمَنُوا" Amenü yani mü'minlerin (Hâdî) isimlerine mazhar olan mü'minlerin imanı, dünya aleminde ve kabir aleminde sabit olan iman bu imandır.

Ellialtıncı hadis

النَّائِمُ الطَّاهِرُ كَالصَّائِمِ الْقَائِمِ

(ennaimüt tahiru kes saimil kaimi)

Yani " **Abdestli temiz olarak uyuyanın, gündüzleri oruçlu geceleri ibadetli olanlar gibi sevabı vardır.**"Kenzü'l-ummal C- 9 25999

Bu hadis-i şerifin ledünnîsi :

Şimdi taharet iki kısımdır :

1- Ma'kületil-mana: Yani necaset dışta görünmeyip mütenebbih akıl vasıtasıyla akl-ı maadın idrakidir. Hadesten taharet.

2- Ma'kületil-his: Yani akl-ı maaş beş duyu vasıtasıyla zahiren pisliği hisseder.

1- Ma'kületil-mana olan pislik : Ayetteki **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ الْخ**

yaeyyühellezine amenü iza gumtüm ilassalati yani "Manevi huzuruma gelmek istediğinizde yüzünüzü ve ellerinizi dirseklere kadar yıkayın. Başınızı meshedin, ayaklarınızı topuklara kadar yıkayın." Maide- 6. Bu zâhirî temizlik ki, dört azada pislik görünür, değildir. Ma'kületil-manadır. Hakikatte yüz, kalbdır. Manzar-ı rahman olan kalbinizi masivadan yıkayın ki, nefsi-natıkanın yüzüdür. Ellerinizi dirseklere kadar yıkamak :

Yenilen ve giyilen şeyler, nikahlanan ve mesken, bunları tedarikte " **عَدُّنَا جِبْفَةٌ وَطَالِبُهَا كِلَابٌ** " eddünya cîfetün ve talibüha

kilabün " **dünya bir cifedir. Talipleri köpeklerdir**" bu manevi pisliği yıkamak demektir.

Başınızı mesh demek, akl-ı maaşın tasarruf ettiği hayalinizi zulmetten ve hissî suretlerden, vahime-i şeytaniyyenizi hile ve hakdan başka suret ve putları silin ve müfekkire kuvvenizi uzun emel icadlarını ve hafıza kuvvelerinizi ahiret menfaatinde fayda vermeyen harfleri siliniz.

Aklara kadar yıkamak : Nefs-i natıkanızı süflî olan ve ayak seviyesinde olan emmarenin, levvamenin ve mülhemenin[•] sıfatlarını tamamıyla yağmur suyu ile yıkayınız.

Şimdi temizliğe ait su iki çeşittir :

1- Yağmur suyu: Emri akıl ve fikirden temiz sırf vahiy ve ilham olan ilimlerdir.

2- Çeşme ve kuyu suları: Akıl ve fikirle ictihad olunan ilimlerdir.

. Onun için İmam Cafer efendimiz İmam A'zam'a

أَوَّلُ مَنْ قَاسَ إِبْلِيسُ la tekıs evvelü men kase İblisü Sen aklî kıyası terk et. Evvela kıyas eden iblîsdir." sözüyle vahiy ve ilham ilmine işaret buyurmuştur. **إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ** (innemal müşriküne necesün) tevbe-27 ayeti de manevi pisliğe işaretir.

2- Ma'kületil-his: Şimdi necasetten taharet demek: Akl-ı maaş beş duyu vasıtasıyla zâhir olan maddî pisliktir. O da dörttür: **حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالِدًا وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ** (hurrimet aleykümül meytetü ved demü ve lahmül hınziri) Yani ölü, kan, domuz eti, insanın mesanesinden çıkan sidik, arkasından çıkan pisliktir. (Maide-3). Şimdi ölü hakikatte, ilim ve marifetten boş olan, cehl-i mürekkeptir.

أَقَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ بِالْعِلْمِ وَالْإِيمَانِ (efemen kane meyten faahyey-nahü bil ilmi vel imani) Şimdi kan hakikatte, hevedan oluşup, akaidini bozar. أَقْرَأْتِ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوِيَّةً (eferacayte menittahaze ilahehü hevahü) "Heva ve hevesini tanrı edinen ve Allah'ın kendi katındaki bir bilgiye göre saptırdığı.." Casiye-23 Şimdi domuz hakikatte, haramdan beslenen vücuttur.

- Kamil taharetle abdestli uyumak kâim ve sâim gibidir. Nitekim hazreti rasûl efendimiz teheccüdden sonra uyurdu ki yakaza halinde akıyla, uyku halinde kalbi, akli ve nefsiyle mirac ederlerdi. Onun için uykudan kalkar, abdest almazdı.

Elliyedinci hadîs

بَكَّرُوا بِالصَّلَاةِ فِي يَوْمِ الْغَيْمِ فَإِنَّهُ مَنْ تَرَكَ الْعَصْرَ حَبِطَ عَمَلُهُ

(bekkiru bissalati fi yevmil gayyimi feinnehü men terakel asra habita amelüühü)

Yani "**Bulutlu günde namazınızı muhafaza edin. Bilhassa ikinci namazını terkeden amelini iptal eder.**" Kenzü'l-ummal C- 7 No: 19385

Bu hadîs-i şerifin ledünnisi :

Evvela vakti tayin etmektir. Şimdi vakit ma'kuldür. Hissen vücudu yoktur :

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

(inne iddetes şühuri indellahisna aşeere şehran fi kitabil-lahi yevme halakas semavati ver ard) "Muhakkak Allah tealanın ilminde ve levh-i mahfuzunda sabit idi. Gökleri ve yeri yarattığında oniki ay zahir oldu." (Tevbe - 36)

لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ (lita'lemû adedes sinine vel hisabe)

"Bu ayların alametiyle seneler zahir olacak. Hakka karşı ubudiyetinizi ve halka karşı muamelenizi sizin bilmeniz içindir. (İsra -12)"

Şimdi Hak teala kevn alemini ilminden vücut sahrasına çıkarmayı irade buyurunca "kûn = كُنْ" emriyle dokuz felek zahir oldu. Atlas feleği olan arş-ı ala müdevver, küresel bir

şekilde harekete ve devre geldi. Fakat müdevver bir halkanın başlangıcı ve nihayeti bilinmediği gibi, atlas feleğinin vazifesini icra için " وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ " ves semai zatil buruci ayetinin beyanı üzere atlas feleğin cereyan ve seyri ve geçecek yerleri oniki burç sabit olarak koydu. Bunlardan oniki makul oldu.

" وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (veşşemsü tecri limüstekarrin leha zalike takdirul azizil alim)

Güneşin müstekar olması oniki burcu tamam edip, sene başı muharremden kıyamete kadar aynı minval üzere devr eder.

وَالْقَمَرَ قَدَرْنَا مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ (vel kameera kadder-nahü menazile hatta ade kel urcunil kadim) ayetinin beyanı üzere ay güneşe tabi olup, yirmisekiz menzili tamam edip hurma dalı gibi incelikte yeniden avdet eder. (Yasin-39). Bunların devrinden aylar meydana gelir. Yerin de güneşin etrafında devrinden, doğuşundan gündüz, batışından gece hasil olur.

أَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيْ النَّهَارِ (ekımsı salate tarafeyin nehari) Hud -114 "gündüzün iki ucunda gecenin de ilk saatlerinde namaz kıl" ayetinin beyanı üzere sabah namazıyla akşam namazının vakitleri hasil olur.

Bu hükümlerin hissî misali: Bir büyük gemi, Marsilya'dan hareket edip, Atlas Okyanusunda yüzerek, Afrikaya oniki istasyonda ulaşır.

Şimdi felek-i atlas olan arş-ı a'la, yer kürede Atlas Okyanusu gibidir. Üzerinde seyreden gemi, güneş misalidir. Uğradığı istasyonlar ay misalidir. Amerika'da bulunması,

bizim gecemiz Amerikanın gündüzüdür. Bu suretle vakitler kıyamete kadar aziz-ü alim olan zat'ul vahidın hükmündedir. Şimdi namazın vakitlerine gelince :

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا (innessalate kanet alel mü'minine kitaben mevketen) Nisa-103 "çünkü namaz mü'minler üzerine vakitleri belli bir farzdır" farzıyyetine kat'i delildir.

Şu halde vakit müeddaya zarf, edasına şart, vücübuna sebep. Sabah namazının vakti, ikinci fecrin yani fecri-i sadığın doğmasından güneş doğmasıya kadardır. Şafakta şafiî kılar, son zamanı güneşin doğmasına yakın hanefi kılar, müstehabdır.

Öğle namazının vakti, dikilen bir şeyin gölgesi uzamakta son bulup kısılmağa başladığı vakitten, bir misli oluncaya kadar İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammedin görüşleri. İkinci namazının ilk vakti, öğle namazının vaktinin bitimi olup son vakti güneşin batışına kadardır.

Akşam namazının vakti, güneş battıktan sonra ufuktan kızılılık kayboluncaya kadardır. Yatsı namazının vakti, akşam namazının vakti, akşam namazı vaktinin nihayetinden sabah namazının başlama vaktine kadardır.

Şimdi vakitlerin ledünnü ve hakikati diğer hadislerin ledünnünde beyan olunacaktır.

Ellicikizinci hadis

تَحْتَ الْبَحْرِ نَارٌ وَ تَحْتَ النَّارِ بَحْرٌ وَ تَحْتَ الْبَحْرِ نَارٌ

(tahtel bahri narun ve tahten nari bahrun ve tahtel bahri narun)

Yani " **Denizin altında ateş, ateşin altında deniz, denizin altında ateş mevcuttur.**" Kenzü'l-ummal C- 6 15217

Bu hadis-i şerifin ledünnîsi : **وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ** (vekane arşühü alel mai) Arş ve gökler yaratılmadan arş-ı azam su üzerinde idi. (Hud - 7)

Zat-ı Hakkın nefes-i rahmanı olan cemalinin mazharı cevher-i beyza meydana gelip, tatlı derya zuhur edip, deryanın altında ism-i celalinin mazharı ateş deryası meydana geldi. Mezkur ateş deryası kaynayıp buharından yedi tabaka gökler meydana geldi.

İkinci denizi hava ateş vasıtasıyla yedi tabaka yer meydana geldi. Birinci tabaka yer, iskan olduğumuz arz-ı nüfustur. Gayet beyaz ve güzel kokusu vardı. Hazreti Ademin ısyanı sebebiyle yerin kokusu ve rengi gitti. Dörtte üçü su, biri kara. Bu kısmın da dörtte üçü meskûn değil biri meskûndur.

Şimdi İskender Zülkarneyn güneşin battığı yere sefer etti. Orada ahali üzerine asla güneş doğmayıp daima gecedir. Güneşin doğduğu yere sefer etti. Oranın ahali sırf mü'min olup, asla gece görmez. Yatsı namazı onlardan sakittir. O ahalinin hükümdarı hazreti Hızır'dır. Gayb adamları,

kutuplar orada iskan ederler. Daima gece olan garbda ye'cûc me'cûc iskandadır. Bin evlat yetiştirmeden ölmez. Beşeriyet onların onda biridir. Kıyamet alameti güneşin garptan doğması, onların arzımızı istila etmesidir. Arzımızı ifsad etmesi, bütün yiyecek ve içeceklerimizi yiyip içmeleridir.

2- Yerin ikinci tabakası, yeşil arz ve ibadet arzıdır. Bu arzın şekli kürevi, bin senelik mesafe tamamıyla meskûndur. Mü'min olan cinnilerin yeridir. Bizim arzımıza ziyarete gelirler. Mü'minlere aşıklardır. Nitekim Abdülkadir Geylani hazretlerine intisabları sebebiyle şeyhu's-sekaleyn denir.

3- Yerin üçüncü tabakası sarı arzıdır ki, arz-ı tabiattir. Cinnilerin kafirleri iskan olunur. Kürevi şekli dörtbin seneliktir. Tamamıyla meskûndur. Abidlerin ibadetini bozmak için arzımıza gelirler.

4- Dördüncü tabaka kırmızı arzıdır. Arz-ı şehvet denilir. Kürevi şekli sekizbin senedir. Tamamıyla meskûndur. İblisin zürriyeti orada meskûndur. Arzımıza gelip, mü'minlere katil ve hırsızlık ilka ederler.

5- Beşinci tabaka mavi arzıdır. Arz-ı tuğyan denir. Cin ve şeytanların ifritleri meskûndur. Kürevi şekli onyedibin senedir. Ademoğluna hakimler. Nitekim hazreti Süleymanın köşkünü intikal ettiren İfrit onlardandır.

6- Altıncı tabaka siyah arzıdır. Arz-ı ilhad denir. Kürevi devri otuzbeşbin senedir. Mercede şeytanların iskan mahallidir.

7- Yedinci tabaka şega arzıdır. Cehennem zebanilerinin iskanlarıdır. Kürevi devri yetmişbin senedir. Dağlar gibi yılanlar, inekler gibi akrepler mevcuttur. Altı yedi kat cehennemdir. Cenennem halen mevcuttur. Haşirden sonra açılacaktır.

Elidokuzuncu hadis

تُفْتَحُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ نِصْفَ اللَّيْلِ فَيُنَادِي مُنَادٍ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَيَسْتَجَابُ لَهُ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَيُعْطَى هَلْ مِنْ مَكْرُوبٍ فَيُفْرَجُ عَنْهُ فَلَا يَبْقَى مُسْلِمٌ يَدْعُو بِدَعْوَةٍ إِلَّا اسْتَجَابَ اللَّهُ لَهُ إِلَّا زَانِيَةً تَسْعَى بِفَرْجِهَا أَوْ عَشَارًا

(tüftehu ebvabüs semai nısfelleyley feyünadi münadin hel min dan? feyüstecabü lehü, hel min sailin feyu'ta, hel min mekrubin feyüferracü anhü, fela yebka müslimün yed'u bida'vetin illastecabe lehû illa zaniyeten tes'a biferciha ev aşşarun)

Yani "Gece yarısında göğün kapıları açılır. Bir melek nida eder ki "Dua eden var mıdır? Açılır, selamete çıkar, hiçbir müslim dua ettiğinde ancak zat-ı hak duasını kabul eder, boşa gitmez. Ancak iki taifenin duasını kabul etmez: Biri ırzını satarak geçimini temin eden zaniye kadın, biri yol kesen yolda eşkıyalık yapan." Kenzü'l-ummal C- 2 3357

Bu hadis-i şerifin ledünnisi :

وَبَيْنَمَا فَرَقْتُمْ سَبْعًا شِدَادًا (ve beneyna fevkaküm seb'an şidaden)

"Ey ademoğulları üstünüzde muhkem yedi tabaka gökleri bina ettim." (Nebe'-12). Şimdi felek, göklerde iskan

olunan meleklerin yeridir. Yıldız onların kandilidir.

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِسَابِغٍ (velekad zeyyennes semae ddünya bimesabiha) ayeti delildir. "and olsun, dünya semasını kandillerle süsledik" (Mülk-5)

Şimdi birinci göğün kandili ay, ikincinin utarid, üçüncünün zühre, dördüncünün güneş, beşincinin merih, altıncının müşteri, yedincinin zühal.

Şimdi birinci göğün kandili ay hayvanî ruhun merkezidir. Arzımızı tedbir eder. Nitekim bizim hayvanî ruhumuz bedenimizi hareket ettirdiği gibi. Dünya göğünün feleği beyaz gümüştedir. Merkez-i Adem aleyhisselamdır. Zürriyyetine kıyamete kadar hayat ondan gelir. Eğer üzerimizde dünya göğü olmasa hayvanî hayat söner, camid olur. Diğer yıldızlarla süsledi. Nitekim hayvanî ruhun bedenimizi iç ve dış beş duyu ile, şehvet ve gazapla süslediği gibi. Dünya göğünün hakimi meleklerden İsmail aleyhisselamdır. Ana rahmindeki melek rabbinin emriyle çocuğun hayvanî ruh nefh eder. Ecelini, saadet ve şekavetini onun emriyle takdir eder.

وَيُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ve yüsavvirüküm fil erhami keyfe yeşäu (Al-i imran-6) "rahimlerde sizi dilediği gibi şekillendirir " ayeti delildir.

Şimdi dünya göğünün feleği bin senelik yoldur. Arzımızdan mesafesi beşyüz seneliktir. Bizim gözümüzle gördüğümüz havadır ki bir kilometre mesafeyi görür. İkinci gök rengi bozdur. Onüçbin senelik felektir. Kandili utariddir. Hakimi melek Nuhaildir. Hakikat-i Muhammediyenin fikrinden yaratılmıştır. Arzımızı fikri ile tasarruf eder. Katibdir. Biz fikrimizle eşyayı tasarruf ettiğimiz gibi, hazreti

Nuhun ruhaniyyeti oradadır. Bu aleme ilim ve sanat talim eden, ikinci gökten melekler emri her kişi, bu alemde sanayi yolları ve fenler talim eden, o gökten gelen meleklerin talimidir. Üçüncü göğün rengi sarıdır. Kandili zühredir. Devir mesafesi binbeşyüz senelik yoldur. Hakimi melek süraildir. Hakikati Muhammediyyenin hayalinden yaratılmıştır. Rüyada görülen şekilleri misalen ve aynen onlar tasvir ederler. Kabirde sual melekleri onlardır. Hazreti Yusuf'un ruhaniyeti üçüncü semadadır. Mü'minlerin hayali onlar vasıtasıyla ve isimlerin hayali onlar vasıtasıyla ve isimlerin kuvvetiyle cilalanır. Sadık rüya hasıl olur. Hazreti Yusuf'un *إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا* aşara kevkeben rüyası, şerbetçinin ve asılan ekmekçinin ve Mısır melikinin rüyası bu melekler vasıtasıyladır.

4- Dördüncü semanın rengi safi beyaz, kandili güneştir. Devri onyed bin sene. Hakimi İsrail. Kalb-i muhammediyyeden yaratılmıştır. Hazreti İdris, İsa ve Süleyman aleyhimüsselamın ruhaniyetleri buradadır. Hazreti İsrail kuvvet cihetinden bütün meleklerin kuvvetine üstündür. Sidre'den yerin altına kadar hakimdir. Emri altında bulunan melekler onun emriyle gabzu ve bestu isimlerine mazhardır. Daima hayat suru bedende, haşirden sonra surda mevcut olan ruhları bedenlerine ulaştırmağa memurdur.

5- Beşinci semanın rengi kırmızıdır. Feleğinin devri ondokuz bin senelik mesafedir. Kandili Merihtir. Meleği Azrail aleyhisselamdır. Vehm-i Muhammediyenin nurundan yaratılmıştır. Hazreti Yahya ve Harun aleyhimasselamın ruhaniyetleri oradadır. Onun için hazreti Yahya cennetle cehennem arasında koç suretinde ölümü boğazlayacaktır. Hazreti Azrail kabza memurdur. Maiyetinde sayısız rahmet

ve azap melekleri vardır.

6- Altıncı semanın rengi nuranî göktür. Maliki Mikail aleyhisselamdır. Devr-i felekisi yirmiikibin senelik mesafedir. Kandili müşteridir. Hazreti Musa'nın ruhaniyyeti oradadır. Hazreti Mikailin hükmünde sayısız melekler vardır. Her kişinin rızkını göndermeğe memurlardır. Bir kişinin tayin olunan rızkı sonunda, hazreti Mikailden hazreti Azraile malumat verip, sonra Azrailin hükmünde olan meleğe emreder. Arzda filan şehir filan mahallede Allah kulunun ruhunu getirmesini emreder.

7- Yedinci semanın rengi siyah nurdandır. Maliki hazreti Cebraildir. Akl-ı Muhammediyyenin nurundan yaratılmıştır. Peygamberlere kitap götürmeye memurdur. Hazreti İbrahimin ruhaniyeti oradadır. Hükmünde sayısız melek vardır. Kalblerde iman ve ikana memurdurlar. İlham meleği burasıdır.

Sidre-i münteha Cebrailin makamıdır. Kemale gelmiş velileri mirac ettirir. Feleğin devri yirmidörtbin senelik mesafedir. Akl-ı mead ile uhrevi amellerini talim ederler. Üstünde dört felek vardır :

1- Arş-ı ala feleği, 2- Kürsi, 3- Atlas feleği ki, Sidre-i münteha feleğidir, 4- Heyûla feleği, 5-Heba feleği, 6- Tabayi' feleği, 7- Anasır feleği, 8- Mükevkeb feleği ki, zühal feleğidir, 9- Felek-i müşteri, 10- Merih feleği, 11- Güneş feleği, 12- Zühre feleği, 13- Utarid feleği, 14- Ay feleği, 15- Ateş feleği, 16- Hava feleği, 17- Su feleği, 18- Toprak feleği.

Bu onsekiz felek, onsekiz bin alem demektir. Bunların üstünde mele-i a'la vardır. Hazreti Adem'e secde ile emrolunmamıştır. Bunlar zat-ı Hakta aşklarıyla

müheyminidir. Binaların üstünde nun feleği onun üstünde kalem-i a'la feleği, onun üstünde hakikat-i muhammediye, hepsinin üstünde ğaniyyun anil-alemin olan zat-ı ahadiyyettir. Vahidiyyetiyle bütün alemleri istila ve tedbir eder.

Altmışıncı hadis

ثَلَاثُ مُهْلِكَاتٍ وَثَلَاثُ مُنْجِيَّاتٍ وَثَلَاثُ دَرَجَاتٍ وَثَلَاثُ
كَفَّارَاتٍ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْمُهْلِكَاتُ قَالَ شُحُّ مَطَاعٍ
وَهَوَى مُتَّبَعٌ وَإِعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ قِيلَ فَمَا الْمُنْجِيَّاتُ؟
قَالَ تَقْوَى اللَّهِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَّةِ وَالْإِقْتِصَادُ فِي الْفَقْرِ
وَالْغِنَى وَالْعَدْلُ فِي الرِّضَى وَالْعُضْبُ قِيلَ فَمَا الْكَفَّارَاتُ؟
قَالَ نَقْلُ الْأَقْدَامِ إِلَى الْمَسَاجِدِ وَانْتِظَارُ الصَّلَاةِ بَعْدَ
الصَّلَاةِ وَإِتْمَامُ الْوُضُوءِ فِي الْيَوْمِ الْبَارِدِ أَمَّا الدَّرَجَاتُ
فَأَطْعَامُ الطَّعَامِ وَإِفْشَاءُ السَّلَامِ وَالصَّلَاةُ فِي الْيَلِّ وَالنَّاسُ
نِيَامٌ

(selasün mühlikatün ve selasün münciyatün ve selasün deracatün ve selasün keffaratün kıyle ya rasülellahü mel mühlikatü? kale şuhun mutaun ve hevan müttebeun ve i'cabül mer'i binefsihi kıyle mel münciyatü kale takvallahi fissirri vel alaniyyeti vel iktusadü fil fakri vel gınai vel adlü fir rıda vel gadabi kıyle femel keffaratü kale naklül akdami ilal mesaciidi ventizarussalati ba'des salati ve itmamül vudui